

Za eno leto	\$2.00
Za pol leta	1.25
Za ZDA.	3.00

Partizanska borba v Jugoslaviji

Hlapec Jernej se maščuje — Ustvarja si pravico na grobih zločincah slovenskega naroda

Moskva — Božidar Maslarič, podpredsednik vseh slovenskega Kongresa v Moskvi, poroča v svojem telegramu o borbah v Jugoslaviji naslednje: "Ni to prvikrat, da se Srbi, Hrvati, Slovenci, Črnogorci in Bosanci, bore proti nemških in italijanskih nasilnežev. Tembolj zgodovinska povest zatrjuje o njihovem borbenem duhu in pogumu zlasti iz zadnje svetovne vojne, da so ne le zmogli z uspehom boriti se proti sovražnika, ampak ga tudi poraziti.

Točasno se razvija ljuba borba širom Jugoslavije. Narod se je dvignil na noge, prijel za orožje v obrambi svoje zemlje, in civilizacijo od nemških in italijanskih razbojnikov 20 stoletja. Vse demokratične in politične stranke, imajo svoja pred-

stavnštva v glavnem poveljstvu partizanskih in dobrovoljske vojske. Tako zedinjeni narodi Jugoslavije se bore pod geslom: Smrt fašizmu — Svoboda narodim! To svečano geslo izpisano je na zastavah partizanske in dobrovoljske armade. Na čelo te velike dobrovoljske vojske, katere je sestav iz brigad in večjih vojnih oddelkov; večjih in manjših partizanskih oddelkov, je edinstvena komanda.

Naspram zatruvanju Jugoslovanske vlade v Londonu, partizanska vojska se sestaja od preko 100.000 ljudi. Hitlerjevo časopisje hoče pod vsako ceno dokazati, da se v Jugoslaviji partizani bore oddvojeno. Toda v borah zavežemajo velik ob-

(Nadalje na 3. str.)

Predsednik od CIO. predlaga obnovitev mirovni pregovorov z AFL.

GLAVNO VPRAŠANJE NA KONVENCIJI U. A. W. BORBA ZA DRUGI FRONT, 1.640 DELEGATOV ZASTOPALO JE 600.000 UNIJSKIH ČLANOV

Chicago — V prvem tednu meseca avgusta vršila se je letna konvencija avtne unije, kateri je prisostovalo 1.640 delegatov, ki so skupno zastopali 600.000 unijskih članov. Avtna unija je za dobo od zadnje konvencije povečala se za 300.000 članov, te se zatrjuje, da je avtna unija največja ameriška delavska organizacija.

Konvencija je nagovoril Predsednik avtne unije (C. I. O.), Thomas Murray. V svojih dveh govorov na konvenciji in tudi čez radio, priporočal je ustanovitev druge fronte na zapadu Evrope. Shoda, na katerem je bila resolucija, da unije CIO podpirajo Rooseveltov program glede ustanovitve druge fronte, soglasno sprejete se je udeležilo čez 8000 ljudi.

Thomas je v obeh govorih poudarjal, da se bo Amerika zavarovala z ustanovitvijo druge fronte. Ne glede na to, kaj mislimo o obliki ene ali pa druge vlade, se moramo zavedati, da bo na stotine ameriških vo-

jakov ubito, če bi Rusija padla, preden bosta Nemčija in Japonska poraženi — je pripomnil. Iz tega razloga je ustanovitev druge fronte potrebna.

Dodal je na konvenciji tri glavne naloge, katere so glase: Zbrati vse sile unijske moči za vojno — dati vso podporo Predsedniku Rooseveltu, ter pridobiti še toliko delavcev, da bo avtna unija štela eden milijon članov.

Murray pravi v pismo W. Greenu, predsedniku A. F. L., kjer naglasa potrebo organske enotnosti, da je imenoval odbor za pogajanja z A. F. L. Ta odbor se bo sestel s člani odbora, ki ga imenuje AFL, glede obnovitve mirovni pogajanj z AF L. Upati je da se bo temu pozivu odzvala A. F. L., kar bi edino pospešilo vojne napore Amerike, ter z tem tudi se odstrani večno razjedanje delavskih vrst, posebej ob tem času, ko so delavci ogromni opor v vojni industriji.

INDIJA NOVO ŽARIŠČE NOTRAJNJIH NEMIROV

GANDI IN NJEGOVI SOMIŠLJENIKI RADI SVOJE UPORNOSTI ARETRIRANI

Bombaj — Vsa Indija je skoraj paralizirana od razširjajočih se stavke in izgrediv v raznih mestih. Vojaštvo in policija, je pozvana bila v Bombaju, Delhi, Lucknow, Poona in Drugod. Do večjih izgredivov je prišlo izmed Hindusov in Moslemov, kjer so prvi prisilili Mosleme v starem Delhi, na vsak obrat, kako bi stavka bila v spošnem po vsej Indiji.

Gandhi in še nekateri vodje Vse Indijskega Kongresa, kateri predstavlja najmočnejšo opozicijo glede zedinjenega odpora v borbi proti fašizmu, so aretirani. Namreč Gandhi zahteva od Vel. Britanije popolno svobodo in samoupravo ako se hoče, da bo Indija se pridružila Zedinjenim Narodom. Vlada Vel. Britanije

in tudi drugi vodje raznih strank v Indiji, so opozarjali Gandhija na nevarnost, katere preti Indiji, zlasti ako se bo njegovo stališče sedaj v tem času naporno zahtevalo, mesto da se to odloži za ureditev po vojni, kakor je tudi pripravna vlada Vel. Britanije, da se da Indiji oblik vlade in samouprave Dominionia.

Situacija je zelo resna, tembolj ako se bodo izgredivi in nezadovoljstvo razširjevalo na ogromno množico ljudstva. Taki izgredivi indijskega naroda bodo edino dobro prišli raznim privržencem in agentom fašizma, še posebej ako pomislimo, da je desetletja nevarnost od strani japonskega imperijalizma da se polasti Indiji z tem tudi v večjem delu

PREGLED SOVJETSKO NEMŠKE FRONTE

DRUGA FRONTA MORA RAZDVOJITI FAŠISTIŠNE SILE, DA SE ODSTRANI NEVARNOST V ČAKANJU IN PRESODKIH NI REŠITVE

Moskva — Od Vorožneža proti Stalinsgradu in proti Krasnodaru, ravijajo se oštre bitke za vsak pedenj Sovjetskega ozemlja. Nemški fašizem je na sorazmeroma bojne črte ozek kraj, zbral vse sile ki jih je mogel zadržati pri svojih zaveznikih Rumuniji, Madžarski in drugih zaposedenih državah, poleg svojih rezervnih divizij iz Francije. Ravno tako v orožju z namenom, da se polasti oljnatih vrelcev na Kavkazu.

Rdeča Armada na tem kraju se bori junaško. Vsak pedenj zemlje je polit s krvjo in prekrit z trupli mrličev fašizma. Zelo hrabro se odlikujejo oddelki Sovjetskih Kozakov, kateri so, kakor se računa pobili nad 6.000 Nemcev, 1.000 Rumunov in Madžarov, samo v nekaj naskokih proti tem silam. Fašistična premoč v marsi-

katerih ozirih je ogromna, ampak jo Rdeča Armada zadržuje in z vsakim dnem zmanjšuje njeno številno silo.

Najnovejša taktika fašizma je, da na ozki kraj bojne črte vrže ogromno številno vojakov, tankov in bojnih letal. To pa vsekakor pomeni pod ceno ogromnih izgub napredovanje na ta način.

PISMO KRALJEVSKEGA POSLANIKA IZIDOR CANKAR

Iskreno se Vam zahvaljujem za ljubeznivo pismo od 10. julija t. l., ki je prispelo 15. julija.

Vaši želji, da bi Vas novo jugoslovansko poslanstvo v Kanadi podpiralo v Vašem delu, ki je namenjeno pomoči slovenskim, hrvaškim in srbskim izseljencem v Kanadi, bom gotovo vedno ustrezal po svojih najboljših močeh.

Naši časopisi, torej tudi "Edinost," so posebno sedajni čas izrednega pomena, a prav zato nosijo tudi težko odgovornost. Pri vodstvo svojega lista imejte vedno pred očmi prave koristi dežele, ki Vas je sprejela za svoje in prave koristi Jugoslavije, kipotrebaju slehernega svojega sina v sedajnem težkem času. Med izseljenci skušajte delovati v smislu pomembnega imena, ki ste ga nadeli svojemu listu. Potrebno bi bilo, da pozitivno delate za večjo socijalno družabno pravičnost, ki bo eden glavnih problemov po vojski, toda da se hkrati varujete ekstremnih tedenc proti levi ali pa desni, ker v ekstremih ni dobrega.

Zagotavljam Vas, da bom vse Vaše pozitivno delo spremljal z iskrenim prijateljstvom, in Vam želim najboljšega uspeha.

Kralj, Poslanik
Izidor Cankar

Poleg tega je zlikovost fašizma se poslužila tudi paraštativ, ki jih je metala v zaledje z namenom, da bi ti prizorili napad proti Rdeči Armadi z hrbata, ter poškodavali vezi v zaledju. Toda jih ni poslužila ta sreča. Namreč komanda Rdeče Armade, je organizirala zasebne vojaške oddelke, kateri so na straži v zaledju, pa tudi da očitijo zaledje od fašistične golazi, predno se ta razide na škododelni posel.

Vse to pomeni, da je v sedajni fašistične ofenzivi, vržena ogromna sila v vojaštvo in orožju, da se prodre do Kavkazu in polasti oljnatih vrelcev. Kako dolgo bo še ta sila napredovala v tem pravcu, se ne more vnaprej povedati. Ampak pričujoče bi bilo dejstvo, kakor pove dopisnik Moskvske Pravde: "Da je to poslednja fašistična ofenziva."

Zavetje za deco iz Jugoslavije v Švici

Iz Švice je Jugoslovanski Informacijski Center, prejel poročilo, da je tam ravnokar prispel prvi konvoj otrok iz Jugoslavije. Otroci so sestradani in jih je treba najprej stopnjema pripraviti k rednemu uživanju hrane, pa tudi zdravniška obskrba je potrebna.

Računa se, da je za enega potrebno 30 ameriških dolarjev za mesečno vzdrževanje. Vsak tiski, ki želi biti varuh ali božer enemu od teh otrok, seveda pod pogojem da bo redno znašal stroške, Rdeči križ bo poslal ime otroka in sliko dotičnemu. Toda varuhi lahko postanejo ne le posamezniki, marveč društva, organizacije in razni drugi krožki. Oddelek za podporo dece je:

Chantopuelet 11,
Geneva, Switzerland,
Evropa.

Razne vesti

Chatham. — Tukaj so delavci vposleni pri Ontario Steel Products, izšli na stavko iz protesta, ker je podjetje odslovilo aktivnega unijskega delavca. Na lice mesta je bil pozvan Minister dela, Hon. Peter Heeman, kateri je opozoril delavce, da je njihov postopek protizakonit, ker se niso o tem posvetovali z merodavnimi krogi. Tudi je opozoril podjetje, da mora vpsoliti nazaj odslovljenega delavca.

Sault Ste Marie. — Posebni odbor od Steel Workers Organizing Committee, je brzojavno sporočil Ontarijskemu Ministru za delavstvo, da takoj posreduje v zadevi izmed delavcev in podjetja. Njihov brzojav se glasi: Zaželjivo je, da pravica posreduje v zadevi delavcev in podjetja, kot edino sredstvo, da se odstrani nevarnost za produkcijo.

Chicago. — Konvencija avtne unije (CIO), sprejela je poleg resolucije za drugo fronto, resolucijo, kjer se zahteva od Kanadske vlade, da osvobodi iz internacije

vse antifašiste, kateri so brez sodišča bili vrženi v internacijo, dokler se pa razni agenti fašizma in defitizma nahajajo na svobodi. Potrebno je, da državna policija naredi korak za očiščenje Kanade od takih elementov, mesto pa da se drži protifašiste v internacijskih kempah.

London. — Institut za javno mnenje je naznanil, da je v Angliji 60 odstotkov naroda, za takojšnje ustanovitve druge fronte. Za mesec junij je ta Institut naznanil, da je bilo 49 odstotkov. Dočim je razvidno, da je v mesecu juliju, se pomnožilo javno mnenje v tem oziro za 11 odstotkov. Obenem tudi zatrjuje, da je komaj 12 odstotkov proti.

Washington. — Šest nacističnih sabotažnikov, kateri so se izkrcali pomočjo podmornice na Ameriško ozemlje, je bilo usmrčenih na električnem stolcu, dne 9 avgusta, dočim sta dva od skupno njih osem, eden na dan smrtno, drugi pa na 30 let ječe, obsojena.

Zavežniški napad na Pacifiku

Močna Ameriška Pacifiška flota je napadla Solomonske otoke. Japonska baza na Aleutinskim otokim je tudi bombardirana

Melbourne — Poročilo, ki je od tu prispelo v Washington, pove da je močna Ameriška morska flota z pomočjo aviacije napadla japonske baze, na otoku Solomon. Napad je bil vnaprejšje dobro organiziran, ter je sovražnik pretrpel velike izgube navzlic temu, da je bil dobro utrjen.

Solomonski otoki se nahajajo nekako 900 milj severovzhodno od Avstralije. Napad je bil izvršen po Ameriški mornarici in bojnih letal, poleg tega, so bile v pomoči tudi Avstralski vojaški oddelki. Zadnja poročila govore o bitkama na obrežju pri Tulagi, kjer so Ameriške in Avstralske vojaške sile ustanovile bojno črto. To je prva večja ofenziva zaveznikov na Pacifi-

ku. Natančen pregled bojne črte točasno še ni mogoč, je pe vsekakor pomembnost velika v tej ofenzivi, zlasti na teh otočjih, kateri lahko s dobro utrdbo japonskih sil, bi služili za oviranje prevoza vojnega materijala in tudi vojaških sil zaveznikov v eden ali pa drugi kraj v Aziji, tako tudi na Pacifiku.

Časopisje v Melbourn in drugih delih Avstralije, se izraža zelo pohvalno o tem napadu Ameriške sile, posebej napad na otok Kiska, na daljnem severu, kjer je menda okrog 10.000 Japoncev, pripravljajoč utrdbe za napad na zapadno Hemesfiro. Otok Kiska in naokrog drugo otočje, je pod zračnimi napadi Ameriških bombnikov.

DELAVCI V MONTREALU ZAHTEVAJO DRUGI FRONT

HOČEMO PODALJŠEN DELOVNI TEDNIK, VEČJO PRODUKCIJO BOJNIH LETAL — TUDI USTANOVITEV DRUGE FRONTE

Montreal — Delavci vposleni za izdelovanje bojnih letal, udeležili so se v Montrealu javnega shoda za ustanovitev drugega fronta. Značajno je to, da so se istega shoda udeležile: Quebec Federation of Labor, zastopajoč vse unije A. F. L. provincije Quebec.

Blagajnik unije Aircraft Lodge 712, Ralph Bell, se je izrekel na konferenci odborov delavcev in podjetja, da je potrebno zaposliti več ženev v tovarnah raznih izdelkov, tako tudi v tovarnah letal, ter jim z tem pomagati doseči poduk v vseh ozirih, kar bi pomoglo uspešno produkcijo in predvsem z ustanovitvijo drugega fronta.

Mi se moramo zavezati, dejal je Ralph Bell, da vsako letako izdelano v višku norme, bo boljše podkrepitev za zmago na drugem frontu. Vsled tega vpoštevam, da je potrebno sedaj — takoj z vsimi pripravami za čim hitrejšo produkcijo bojnih letal, pri tem tudi s produktom delovnih moči. To je potrebno, ker večje število

sedaj vposlenih moških, bo najbrž poklicano v armado, kako ne bi v tem slučaju bil povzročel zastoj radi izurjenosti delovne moči. V tem oziro, potrebno je podaljšati delovni čas 168 ur na teden, ter sorazmerno razvrstiti redni dnevnik za vsako ših to posebej. K temu je pridodal Ralph še naslednje: "Korakajmo složno in z vsem kar imamo, pokazimo da svobodni kanadčanji morejo zmagati nad Hitlerjem v produkciji in v borbi. Zato vsi složno na delo za čimvečjo produkcijo za drugo fronto! Vničimo Hitlerja v tem letu!"

Na konferenci sprejeta je sledeča resolucija: "Na podlagi priporočila Lodge 712 za čimvečjo produktivnost vojnih potrebščin, podpiramo zahtevo za ustanovitev druge fronte, ter si iz srca nalagamo za dolžnost kooperacije z ravnateljstvom podjetja in Vladi, kot zagotovilo — da bodo bojna letala za drugi front na svojem mestu in ob pravem času."

Omenjena unija šteje 15.000 članov.

NACIZEM JE SVETOVNO IZDAJSTVO

Saskatoon. — Hitler je edino gramofonska šivanka, je povedal v pridigi Rev. Bradley, župnik v Parkdal United Church. Nacizem ni nemško gibanje, ampak svetavno izdajstvo proti vsega, da se prepereči človeški družbi svoboda in obstanek.

Nacizem ne gre za tem, da se naredi "nov red" za svet, ampak za ohranitev starega reda pred njegovim razpadom. Kakor je omenjeno, je Hitler edino gramofonska šivanka v tem oziru, ker če bi on umrl, bi hitro bil njegov namesnik drugi. Poleg tega se dobe še ljudi, kateri nekako obédujajo njeri govo sposobnost. Tako obéduvanje je edino dobra pomoč svetovno razpreženi peti koloni, ker jaz osebno dvomim, da je zmogel voditi By Scout troops.

Iza vsake mednarodne zadeve od leta 1917, se je zla-

sti vrstil nekaj strah pred Rusijom. Zakaj je zadnja svetovna vojna se končala ob 11 uri, enajstega meseca in enajstega dneva v mesecu? Pred strahom Rusije. Zakaj ni bila Japonska preprečena v napadu na Kitajsko, v letu 1931? Zakaj je bilo dopuščeno fašizmu se utrjevati na sredozemskem morju? Zakaj so dobili Ethio-pijci toliko le simpatije, niso pa dobili kanonov? Zakaj je španska vlada dobila toliko simpatijo, a Franko kanone? Za vso to razvojno dobo, so nacisti dobili ogromna posojila, poleg tega da niso hoteli plačati obresti ob času, ampak so popolnoma odbili vsako plačilo na obresti ali pa posojilo. Zakaj? Vse samo pod strahom Rusije.

Na gornje besede Rev. Bradley, nimamo kaj oporekati.

"EDINOST"

Published Semi-monthly by the
"EDINOST" Publishing Company
In the Slovenian Language.

Registered in the Registry Office for the City of Toronto
on the 25th day of June, 1942, as No. 47939 C. P.

Izhaja dvakrat mesečno na slovenskem jeziku
Naslov: EDINOST
206 Adelaide St. W. Toronto, Ontario.

Pregled dogodkov v svetu

Ko se javno mnenje iz dneva v dan pomnožuje z očitno zahtevo, da se ustanovi drugo fronto na zapadu Evrope, se dogajajo drugi zelo resni in teški dogodki, posebno v času, kadar je največ potrebna sloga in enotni odpor vseh zedinjenih narodov.

Tako so izbruhili izgredi v Indiji, državi katera z svojim prebivalstvom je ogromna podpora ljudske moči ako bi bil njegov enoten nastop v borbi proti osišču. Ze dalj času — se je khalo v Indiji nezadovoljstvo s ozirom na samoupravo in pa popolno svobodo. Gandi, kateri v tem upornem stališču predstavlja največjo opozicijo proti obljudi angleške vlade, da Indija zadobi svojo samoupravo v obliki Dominionia po vojni, uporno oporeka svojo pomirljivost. To pa brez vsakega dvoma pospešuje nepomirljivost Indijskega naroda, posebno somišljenje z Gandijevim stališčem.

Zatem se vrsti Argentina. Odkakor je umrl bivši predsednik Roberto M. Ortiz, je vlada Republike Argentine v rokah, skrajno reakcionarne klike, pod vodstvom sedajnega predsednika Romana C. Castillo.

Glavna zasloba tej reakciji je v enem delu fašističnega oficirskega bloka, ter v drugem Nacionalistične stranke, pod vodstvom zagriženega fašista in anti-semita Dr. Manuela Fresco. Poleg tega v italijanskim in nemškim srednjem in višjem staležu, katerim je dopuščeno svobodno razvijanje fašističnih organizacij in njihovih aktivnosti.

Dokler Argentinska vlada na zunaj kaže "nevtралnost", osiščeni agentom se dopušča legalni prihod v državo. Razumljivo je, da se z tem dopušča tudi rastoči prestiž osišču, kateri poleg take zaslobe zadobiva tudi podporo v drugih slojih naroda, na zelo zvitih in zlikovni metodi fašizma.

Narod Argentine je protiven pro-fašistični politiki predsednika Castile. Proti taki politiki in da izrazi svoje stališče, so edino sredstvo demonstracije, stavke in tudi poulične borbe, proti oboroženi fašistični miliciji. Delavci, kmeti, študenti in demokratična inteligencija, se bori združeno, na strani interesov zedinjenih narodov in borbi proti osišču.

Vse to kaže tako o dogodkih v Indiji, kakor tudi v Argentini, da niso le kot osamljeni vzroki. Morda Gandi, resno misli o samoupravi za Indijo, toda čas je kritičen in osudapolen za reševanja notrajnih zadev države, obliki vlade in drugih pravic. Ker vsak nemir, posebej razjedanje zedinjenosti Indijskega naroda, na prvem mestu so brezpotrebne žrtve, zatem pa najboljša priložnost prežetemu sovražniku na Indijo — japonskemu imperijalizmu, da potem svojih agentov, pospešuje nezadovoljstvo in končno podlogo, da se ob najbolj kritičnem času napade Indijo, dokler bi se ta pretepala medseboj za samoupravo in oblik vlade.

Upati je, da se prepreči večje bratolomstvo v Indiji in da se bodo posamezni voditelji vred z Gandijem ob 11 uri streznili. Ravno tako bi bilo koristno za Zedinjene Narode, da Zedinjene države z svojim uplivom pomagajo izpremenitev vlade v Argentini, mesto da se bolj in bolj ta upliv odtuja od nje k drugim Južno Ameriškim državam. Kajti Argentinija z tako politiko pro-fašističnih elementov, ne predstavlja drugega, kakor sidro osiščnih agentov in propagande, katera je proti interesom sloge in dobrega razumevanja izmed držav, ampak obenem preteča nevarnost za obstoj Argentine k zvezi z Zedinjenimi Narodi.

Od druge strani, so glasovi toliko bolj in bolj močnejši za ustanovitev druge fronte na zapadni Evropi. Marsikateri dopisnik iz sveta, ter Institucije za javno mnenje, kakor razne organizacije, društva, unije in tudi posamezne ugledne ličnosti v javnem življenju, se ta zahteva ujema z eno in istimi čuti in njnostjo.

Nemški fašizem, ki je točasno zbral iz vseh predelov zasedene Evrope veliko število moštva, z ogromno zalogo za to ofenzivo drugega vojnega materijala, prodira proti oljnatim vrelcem Sovjetske Zveze na Kavkazu. Vse to skupaj, postavlja svet pred eno od svojih perečih skrbi, pred velikimi dogodki in preobrti glede izhodnega pota.

Rdeča Armada, se junako upira proti najbrž poslednji ofenzivi nacistične vojne in krivoločne pohotnosti. Ti teški udarci, če tudi proti odstopanju Rdeče Armade, navdušujejo ljudske množice z novimi upi, da je prišel čas, kadar je potrebno izkazati dejansko vrednost naspram armadi in narodu Sovjetske Zveze. In ta dejanski izkaz je mogoč edino z ustanovitvijo druge fronte, katera je obenem rešitev za zasužnjene narode v Evropi, ter z tem tudi narode v borbeni zaveznosti.

To važnost ki stoji kakor ozorje proti usodopolnim dogodkom, moramo smatrati, kot dolžnost vseh enako, brez izjeme na poklic, vero ali pa narodnost. Na podlagi tega moramo ustvarjati medsebojno zaupanje — medsebojno vzbujanje za pridobitev ne samo ljudskih množic, ampak pospešitev tudi delavnosti v vseh ozirih vojnih potrebščin.

Da so še mnoge zadeve, ki niso zadostno demokratične, namreč neupoštevajo se zadostno pravice v socialnih ozirih delovnega ljudstva, ter da so tudi pomanjkljivosti v marsičem posebno s ozirom na vojni razvoj — vendar nas vse to ne sme omejevati proti najnujnejših zadev, tako za delavca, kmeta kakor tudi raznih drugih slojev družbenega reda. Fašizem je zagroza najbolj osnovnom človeškim in narodnim tekovinam, to je, demokraciji in svobodi. To pomeni, da bi ne bil svoboden pod fašistično oblastjo tako podjetnik tovarne, kakor tudi ne delavec. V oblasti fašizma — izumrla je vsaka poštenost, človekoljubnost, posebno pa demokratična svobodščina ljudstva in narodov.

To očitno dejstvo nam daje zasužnjena Evropa.

Pravičnejša socialna družba po vojni

"Atlantski čarter," kate-rega je potpisalo 27 zavezniških držav, odgovarja na mnogo katere zadeve glede pravičnejše socialne preureditve po vojni, tako za narode, kakor tudi razne sloje. Posebej so v tem občutki in skoraj nezaupljivost delovnih slojev, ker se je razvojna doba vedno ponavljala z obljubami, da se pa resnega za socialno zakonodajo ni doseglo dosti glede življenjske in gospodarske sigurnosti, kot predpogoj v tem oziru.

Vsebinska razlaga "atlantskega čarterja," bi bila zelo obeležna, posebej ako bi vpoštevali razna vprašanja glede preureditvi socialne zakonodaje za delovne sloje ljudstva, poleg tega zelo važna zadeva vpoštevanju na samoodločitev narodov o obliko države, sestavu vlad itd.

Naravno je da se delovni sloji čutijo največ prizadeti, kajti je njihov dohodek naspram vrednosti njihovega dela in življenjskih razmer, ne zadosten. Čutijo, da bi po vojna doba morala nastati bolj pravična in bolj vpoštevajoča glede življenja blagodatnih sredstev. K temu pa je mogoče edino na podlagi pravičnih socialnih zakonodaj, katere bodo vse-kakor nastopile po vojni.

Toda, če tudi so to zelo važne zadeve ljudstva in odgovornih predstojnikov, nas ne sme zanesti zamisel v raspravi teh zadev, da bi se vsled tega omejili na najvažnejše naloge, ki so predpogoj za "preureditev poveljnega sveta. Z tem se pa nikakor ne zmanjšuje vrednostna zadeva za večjo socialno pravičnost, zlasti za delovne množice ljudstva.

Predpogoj za preureditev poveljnega sveta — je vničenje fašizma. Z vničenjem fašizma, izumira tudi obenem marsikatera zadeva in težkoče v življenju.

Doba, ki jo točasno preživljamo, je polna skrbi in nalog. Iz dneva v dan rastejo poteškoče in če dalj, do toliko bolj in bolj občutljive. Zlasti v cenah življenjskih potrebščin, vojnih davkih itd. To občutito manj ali pa več skoraj vsi sloji, samo z to razliko, da tisti ki ima večji dohodek, lažje prenaša vojne težkoče. Toda tudi ta zadeva se sorazmerno zboljšuje in se je sprevidlo v tem oziru marsikatera pomanjkljivost. Vendar vse to ne sme zmajšati našo zvestobo naspram glavnim in prvotnim nalogam brez izjeme na sloj, poklic, vero ali pa narodnost. Vsem je glavna in prvotna naloga — vničenje

fašizma.

Nepametno bi bilo govoriti o varnosti hiše, katero je obkrožil sovražnik in jo hoče vničiti. Ravno tako je z zadevami, bodisi v narodnih ali pa socialnih vprašanjih zdaj ob tem času, kadar je potrebno mobilizirati vse sile — pospešiti vso produktivno moč vojnih potrebščin, da se ob pravem času založi z vsemi sredstvi bojna črta zavezniških armad.

Iz tega sledi, da nas kakoršno koli pripravljamo ali pa postavljamo takih vprašanj v ospredje, bi ne privedlo do uspeha, ampak zmanjšalo odporno, produktivno in moralno stran. Z tem bi pa edino pomagali fašističnim hlapcem kateri bi na razpoki naše neonončnosti gradili podlago — fašizmu.

Glavna naloga nas Slovencev, Hrvatov in Srbov, kateri delno sestavljamo in smo v zavezništvo s Zedinjenimi Narodi, je da brez izjeme na vero, spol, poklic ali pa narodnost, doprinesmo kar največ moremo v prid borbi za vničenje fašizma. Kajti z vničenjem fašizma, odstranili smo vsako neravnost proti našemu napredku tako v socialnih, narodnih in demokratičnih reševanj poveljnega sveta.

Vesti iz zasužnjene stare domovine

SLOVENSKI PARTIZANI ZADAJO LADOM KREPKE UDARCE

Moskva — (ICN) Radio postaja "Svobodna Jugoslavija" poroča od 7 avgusta o borbah v Sloveniji:

Povejstvo tretjega oddela slovenskih partizanov poroča: Da je v teku meseca julija izgubila laška vojska na tem ozemlju 822 vojakov in 82 časnikov.

V isti dobi je bilo ranjenih preko 300 laških vojakov in 2 oficirja, a 17 ujetih. Tretji oddelek slovenskih partizanov, se je boril tudi proti nemškimi četami. Skupno so osvojevalci izgubili v juliju 1280 vojakov in oficirjev. Borec za svobodo so zraven tega kaznovali s smrtjo 32 vohunov in izdajalcev.

V isti dobi so vrgli iz tira 9 sovražnih vlakov na železniški progi Ljubljana — Trst in Ljubljana — Novo Mesto. Izvršili so 11 napadov na sovražne vlake, ki

so prevažali vojni materijal. Stiri laške divizije, ki so bile 15. julija začele ofenzivo proti osvobodnemu ozemlju v Sloveniji, so po svojih prvih neuspehih in umikih, znova pričele s prodiranjem in so uspele na nekaj krajih radi svoje velike številne nadmoči, poleg tega tehnična in vojaška oprema, da so zasele nekaj naših postojank. V teku zadnjih dni so Italijani pripeljali celo težko mehanizirano topništvo, ki strelja ne samo na naše utrdbe, temveč tudi na mirne vasi, na osvobodjenem ozemlju.

Dne 30. julija so slovenski napadalni partizanski oddelki, vrgli iz tira italijanski vojaški vlak, pri čemer je poginilo veliko število vojakov in časnikov. Istočasno so tudi pri št. Vidu vrgli iz tračnice vlak poln laških vojakov.

VSTAŠKI LETALCI PRIDRUŽILI SE PARTIZANOM

Moskva — (ICN) Radio postaja "Svobodna Jugoslavija," je oddala na 4 avgusta sledeče poročilo vrhovnega poveljstva četniške in prostovoljske vojske:

Četniški letalski oddelek bombnikov je izvršil posrečen napad na sovražnikovo posadko v banjaški vojašnici. Naša letala so uspešno bombardirala z uspehom, tudi neko nemško kolono. Po vesteh, ki jih je poveljstvo dobilo po izvršitvi teh akcij, sobile nemške izgube mrtvih in ranjenih zelo visoke. Med temi je mrtev tudi neki nemški major.

Ta napad je bil izvršen od Hrvaških letacev, ki so pobegnili pred nekoliko dnevi iz ustaške zračne sile in se z svojimi letali pridružili četniški in dobrovoljski vojski.

Pri napadu na Banja Luko, je padel prvi četniški letalec Rudy Čovac, ki je z

svojim vzgledom pokazal, kako je treba služiti narodu in se boriti za svobodo. Umri je junške smrti.

Pri osvojenju Ključa, ki je bil zavzet po noči, so naše edince zaplenile 4 poljske tope, 300 min, 100 pušk in 500 zavojev municije. Sovražnik je izgubil 70 mrtvih in preko sto ranjenih. Fašistična letala so izvršila na Ključ divjaški napad, in uničila mesto do temelja. Nemške zasebne čete so poskusile, skupno z ustaškimi banditi in s pomočjo tankov in motorizirane infanterije, napad na planino Grmeča, toda naši oddelki so jih potisnili nazaj in jim prizadeli občutne izgube. V tej bitki so naši vojaki zaplenili poleg drugega vojnega materijala, 11 strojnih pušk in 20.000 nabojev. Sovražnik je izgubil 60 ustašnih in nemških vojakov, ki so jih napadalci pustili na bojnem polju.

IZDAJALEC RUPNIK POSTAL "NAČELNIK"

LJUBLJANE

Ponašali smo se, da Slovenija ne pozna "quislingov". Žal pa se je našel izrod in to je general Rupnik.

Ta izvržek slovenskega naroda se je takoj, ko je bila zasedena naša domovina, ponudil v službo izdajalcu Paveliču. Ta ga ni sprejel. Bival je še nekaj časa zatem na Hrvaškem, nakar se je podal v Ljubljano. Ljubljancani pa, ki so vedeli za njegovo sramotno dejanje, so izvršili nečloveško dne nanj atentat. Takrat se je poročalo, da je bil pri tem napadu ubit. Žal pa kakor se sedaj doznavamo, se to ni zgodilo. Atentat se ni posrečil.

Italijanska agencija od 6. t. m. namreč javlja, da je bil general Rupnik postavljen za župana mesta Ljubljane. Isti dan ko je prejel mesto župana, da je izdal na mestno prebivalstvo proglas, v katerem ga pozivljala na sodelovanje z italijanskimi oblastmi.

Toda višek predrznosti in pokvarjenosti tega izroda je v nadaljnjem proglasu, v katerem pravi: "Ko je bila nevarnost da bodo Slovenci popolnoma uničeni,

ponudil jim je Musolini rovenja, ne pozna "quislingov". Žal pa se je našel izrod in to je general Rupnik.

Ob zaključku proglasa poziva še Rupnik prebivalstvo naj pri vsakem koraku pobija "kriminalne" spletke in dela te skupine.

Ali si moremo misliti podležjšega človeka, kot je general Rupnik! Saj vendar dobro poznamo metode Italije že s Primorske. Pa tudi sedaj v provinci "Lubiana," ni nič bolje izginili so že slovenski napisi, ulic, imena naših zaslužnih mož in jih so nadomestili z italijanskimi. Ravno tako je po uveden italijanski jezik v srednjih in ljudskih šolah. Hoče laška oblast sistematično odpraviti vse kar govori in priča o Slovenceh. In ravno ob tem času se še najde izrodek, ki hoče javno proglaševati vse to kot za "novi red."

Izdajalec mora prejeti svoje plačilo, zato bodo že poskrbeli naši zavedni bratje!

(po Slov. listu Buenos Aires, Arg.)

ZAPADNA FRONTA

Dokler se govori o zapadni fronti; zatruje njuno zedinjenih narodov, potom rodoljubnih, demokratičnih, liberalnih in drugih časopisov, se dobi utis, kakor da so to govorice iz naklonjenosti naspram Rusiji, zlasti tisk in pa pokreti, ki so simpatično razpoloženi svoji veliki in junški zaveznic.

Ako bi tako razumevali potrebo zapadne fronte, smo napačni v enem ali pa drugem oziru, tudi poleg tega, da je edino Rdeča Armada v borbi od 2000 dolgi bojni črti, in da o izhodu borbe na tej črti je odvisna usoda človeštva v splošnem.

Zapadna fronta — ni milost ali pa zadeva naklonjenosti. Tembolj je to nujna zadeva in obenem obveznost Zedinjenih Narodov, da obvarujo proti fašistični zapesti še tiste države in kontinente, kateri niso še zasedeni. S vstanovitvijo zapadne fronte, branimos Anglijo, Kanado, Amriko in južne Ameriške države.

Drugič — zapadna fronta je pospešitev osvoboditve po osišču zasedene Evrope, pospešitev bojnevo duha na evropskem kontinentu. Z eno besedo zapadni front, bi ne le podkrepil moralno ljudstva in osvobodilno borbo podjarmljenih narodov v Poljski, Čehoslovaški, Danski, Nizozemski,

Norveški, Rumuniji, Grčki, Jugoslaviji in drugih, ampak bi vžgal plamen evropskega odpora za rešitev iz suženjstva in poginu. Zmanjšal bi na tisoče nedolžnih žrtv v zasedenih državah, kjer so na dnevnem redu persekucije talcev, požig celih mest in vasi, ter ubijstev v množicah ljudstva, na najbolj nesramen in zlikovski način od podivljane tolpe fašizma.

In končno z udarcem na zapadni fronti, fašistična sila bi se znašla ne le izmed dva močna udarca zavezniških armad, t. j. Rdeče Armade ne eni in ostalih zavezniških armad na drugi strani bojne črte, ampak vsa Evropa bi bila front proti barbarjem in zločincem 20. stoletja človeške družbe. Vsak kamen, vsaka hiša, ter vsako skrivališče, bi dajalo odpor in poslednje udarce za vničenje fašizma.

Kakor je omenjeno, da zapadna fronta ni zadeva zgolj milosti in naklonjenosti, ampak zadeva vseh svobodoljubnih sil sveta iz stališča samosvoje obrambe brez izjeme, na katerem kraju sveta ali pa državi se nahajale.

Fašizem neizkorišča le bojno črto, za svoje krivične namene. On ne dela nečloveška početja edino le v zasedenih državah proti interesom zedinjenega odpora ljudstva za svoje interese. Fašizem — zlasti apizarji in petokolonarji izkoriščajo vsako prilžnost, da se javnost bavi s dvomljivim diskusijami o nevarnosti, mesto da se bavi z gotovimi nalogami za končno rešitev.

Točasno so diskusije in so komentarije o zapadni fronti. Izražani so v tem razni presodki in obotvavljanja v času, kadar je treba udarnih akcij proti sovra-

MARŠAL TIMOŠENKO

Kenneth Leslie urednik lista "Protestant" je na zborovanju za drugi front poddal svojo sugestijo, da je Maršal Simon Timošenko, edino logičen izbor za vrhovnega poveljnika zedinjenih narodov na drugem frontu.

K temu je pridal: "Ker se drugi front mora opri, značajno je obenem, da bi sestav takih armad bil pod poveljstvom najbolj izkušene moža v vojnih in taktičnih vprašanjih v borbi proti Nemčiji. In to je general — Timošenko."

Širite čitajte in postanite naročnikom Edinosti

ČESTITKE EDINOSTI IZ ZDRUŽENIH DRŽAV AMERIŠKIH

San Francisko — Ravno sem prešla že drugo izdajo Edinosti, glasila kanadskih Slovencev, čutim med tem, da je to tudi obnemni poziv k skupnemu napredku za čim ožje stike izmed nas, posebno v teh težkih in kritičnih časih. Toliko bolj se je v meni odvezal pogum, da napišem par vrstic, ker v seznamu aktivistov v kampanji za Edinost, se vrsti cela vrsta pridnih kanadskih rojakinj. In kakor je razvidno, se vrste celo med prvimi tekmovalci, zlasti Vera Moharnič, Merry Anzin, M. Slak in še več drugih, katerih imena so v seznamu. Ali ni to nekaj vzornega od naših kanadskih rojakinj, tembolj ako

pomislimo na težko borbo naših mater in sester v starem kraju, nam toliko bolj sega k sreči vsak korak — vsaka besedica katero izuska temo vzujanju samosvoje moči in pomagaju osvobodilni borbi človeškega rodu.

Jaz imam zelo težke spomine na borbo Španskega naroda. V njegovi borbi proti fašističkim agresorjem, nahajal se je tudi moj starejši brat, po imenu Dragotin Guštinčič. Medtem, ko je španski narod bil primoran se udati usodi svoje zemlje in svobode fašistični oblasti, se je moj brat povrnil z drugimi člani Internacionalnih Brigad nekam v Francijo — so bili najini pismeni

stiki začasno dobri. Toda poleg tega ne pozabljaj, da če tudi nimam pisemenih vezi z mojim bratom, katerega ljubim ne le kot brata, ampak kot zvestega bojovníka za interese svobode in pravice, tudi jast sem pripravljena pomagati v tem oziro v kolikor je meni najbolj mogoče in mi sposobnost dopušča.

Torej — kanadske rojakinje — jast vam iz srca čestitam na vašem vzornem delu in zavesti, ko se tako požrtvovalno trudite za svoj list, ter obnembo to najboljše pomoč v vseh ozirih splošne stvari. Mislim da bi vaša vzornost morala poslužiti primeru marsikje Slovenkam na tem kontinentu. Kajti čas zahteva dosti napora in požrtvovalnosti, tudi odločnosti zahteva, ako se hoče doseči zmago nad sovražnikom. Edino naša enotnost v mislih in dejanjih zdaj ob tem času, je najboljše lastnost, katero moramo čuvati in jo skrbno vzgajati do poslednjega udarca proti krvoločnega fašizma.

Vsem rodoljubne pozdrave, listu Edinosti pa prilagan pet dolarjev za tiskovni sklad. **Frances Lagoj**

VSESLOVANSKA KONFERENCIJA V KIRKLAND LAKE

Kirkland Lake — V početu t. m., se je vršila Vseslovenska Konferencija v tukajšnjem mestu. Zastopane so bile malo ne vse slovenske organizacije in društva. Namreč konferenciji je prisostovalo s svojimi zastopniki 13 organizacij in društev. Glavni namen konferencije bil je ta, da se na podlagi bratske sloge in posvetovanju o čim večji podkrepitvi za zedinjevanje vseh slovanskih organizacij in društev, kako bi se z tem bolj uspešno pomagalo vojne napore Kanade in Zedinjenih Narodov.

Po kratkem poročilo o namenu konferencije, razvila se je vseobča rasprava in diskusija. Kako eden tak drugi, vsi delegati izražali so enodušnost glede zedinjevanja vseh slovanskih organizacij in društev, kot najboljši predpogoj za ohranitev demokratične svobode in pa ustvarjanju boljše in srečnejše bodočnosti.

Konferencija je izvolila odbor od sedem članov. V odbor so bili izvoljeni sledeči: Predsednik, John Parashak, podpredsednik S. Kliment, tajnik T. Mangotic, zapisnikar A. Sisko, in v Nadzorni odbor: Czervinski, Marušič in G. Golešič.

SLOVENSKO PEVSKO DRUŠTVO "ZVON" V TORONTU

Toronto — Nekako v početu meseca julija, se nas je nekaj zbralo skupaj za namenom, da ustanovimo pevsko društvo s katerim bi olepšali javnost o naši narodnosti, tudi sami sebi ustregli duševnemu pogumu z pesmijo.

In res takoj po kratkem posvetovanju, prišli smo do sklepa, da je to mogoče in tudi potrebno, če tudi smo raztrešeni čez mesto iz enega na drugi kraj, nas sme to omejevati, da bi ne pomagali si medsebojno iz rodoljubne zavesti, ter vzbujali najlepše izražaje življenja in obstoja slovenskega naroda.

Vstahovali smo Slovensko Neodvisno Pevsko Društvo Zvon. Društvo je popolnoma na neodvisni podlagi, spoštojoč vse organizacije in društva Slovencev v Torontu z enakim čustvom vrednosti. Vsako društvo ali pa organizacija ima svoje gotove naloge, ki jih mora napram svojim pravilim spoštojevat in oživljati. To je njihova naloga, pa tudi obnem svobodni izbor enega ali pa drugega rojaka in rojakinje, da se včlani tu ali pa tam. Naše društvo nima nobenega namena čisti enega več ali pa drugega manj. V glavnem njegova naloga je ta, da na podlagi Slovenske pesmi, le olepšuje naš društven in narodni delokrog.

Do danes društvo šteje okrog 15 rednih članov, namreč pevcev, kateri bodo v bližnjem času sposobni, da nastopijo na koncertu. Ker vsak lahko postane članom društva, razen da ni pretepač, kronični pijanec in zlikovec, je zaželjivo, da eden ali pa drugi od Slovencev, pristopi k društvu. Članarina ni velika in tudi redne vaje niso tako naporne, ker se vedno vpošteva tisti čas med delom, ki je najbolj

prost. Redne vaje se vrše vsako nedeljo zjutraj od 9 do 11 ure dopoldan v Macedonsko-Bolgarski dvorani 386 Ontario St. East Toronto.

Pridite in boste čuli Slovensko pesem.

Poroč.

VSE-SLOVANSKI KONGRES V ARGENTINI

Buenos Aires — Včeraj je pričelo zasedanje Vseslovenskega Kongresa v Argentini. Delegati bodo raspravljali o načrtu o pomoči slovanskim narodom pod nemško okupacijo.

PRIUČIMO SE ŽIVLENJU V VOJNI

Toronto — Kanada pospešuje vojno produkcijo in jo hoče povečati v kolikor je več mogoče. Resnica je tudi, da je vsled tega vpsoleno vedno večje število ženskega spola, ter mladih in neizkušenih delovnih moči, kar bi v normalnem času bila velika večina teh na svojem domu ali pa kje na bolj lahkem opravku, zlasti ženski spol.

morajo priti prve med prvimi v poštev.

Razmestitev delovnih moči, ter omejevanju civilnih potrebščin in izdelkih, so razne potežkoče. To pomeni, da se bodo zmanjšali v izdelkih razni predmeti in da zaloga njih, se ne bo mogla nadomestiti v takšni količini, kakor se je v normalni dobi. Odjemalci bodo imeli potežkoče radi primanjkljaja. Mnogi od predmetov ne bodo prišli sploh vpoštev. V marsičem že občutijo primanjkljaj večjih zalog družinske matere. Toda v bodoče, bo toliko bolj in bolj. Narod bo prisiljen se odvaditi in omejiti na mnogo raznih potrebščin, da se ustrezne čimvečji potrebi vojnih produktov.

Denarni zaslužek, kateri je šel za nakupitev raznega blaga, bo deloma prišel kot namestitve v plačanju davkov. Kanadčani nismo naučeni na neko prisiljevanje, posebno bo to zadeva delovnih slojev bolj težka in vse-kakor ne priljubljena. To bodo zadeve, ki se ne bi mogle dopustiti pod nobenim pogojem v mirni dobi ali pa po vojni. Toda moramo se sprizniti z njimi zdaj ob tem času, ko nam je na srečo vživanje demokratičnih načel in obnem svoboda, več vredno, kakor pa začasno pomanjkanje raznega blaga. Vse to obnem pomeni, da moramo markisaj pozabiti pod ceno, da čimveč zmoremo doprinesiti z svojim delom in zalogami za vničenje fašizma.

IZ HEARSTA

Hearst — Prilagam poštno nakaznico v znesku pet dolarjev. To je za eno letno naročnino, ostatek pa v tiskovni fond.

List Edinost mi zelo uga-ja, le žal da ne izhaja bolj pogostoma. Upam in želim, da bi čimprej postal tednik, ker to bi nam pomagalo dostj glede zasledovanju svetovnih dogodkov, poročil iz bojnih črt, ter tudi nujnih nalog ki se obavljaajo v naši novi domovini Kanadi.

S tem želim mnogo naročnikov listu, ter najlepše pozdrave vsem.

Joseph Miklič

Težka borba se je vršila v bližini in okrog Polhovgradec, Škofja Loka, Žužembek, po Štajerskih in Korških planinah vse do Kamnika in Trzica. Slovenski partizani pod vodstvom Mirko Drajev in Andreja Tratnik (tretji večji vojaški oddelek partizanov v Jugoslaviji), so na tih krajih uspešno izvedli napade, ter zaplenili veliko količino orožja in drugega vojnega materijala. Izgube na sovražni strani so velike v moštvo in vojnem materijalu.

Partizanska borba se je raztegnila tudi čez Savinj-

sko in Poljansko dolino, proti Kokri. Prav posebno se je v teh krajih boril drugi partizanski oddelek, slovenskih partizanov. V nas-koko je zaposel, nekoliko topov, vničil nekaj nemških trovkov z vojaštvom.

Slovenski partizani se bore vsepovsod z odločnostjo, kateri je v zadnih borbah navdušila prebivalstvo raznih mest in vasi, ne le da so jim klicali na čast kot osvoboditeljem, ampak se pridružilo njihovim oddelkom v pomoč. Vstanovljeni so novi oddelki od delavcev, kmetov in raznih intelektualcev, kateri se so njim pridružili z orožjem zbranim iz raznih bitk v njihovi okolici.

Italijanske oblasti, ki so skušale z ofenzivom v borbo proti partizanom, so dosegle neuspeh, poleg tega, da je bilo poslano iz Ljubljane ena nacistička kolona od 3000 mož. In ti so kakor zatrjuje poročilo našli svoje grobove v bližini Polhovgradec. Tudi se zatrjuje, da

so partizanski oddelki osvobodili večji del Gorénjske in Štajerske.

Partizanska borba se razvija in zavzema z vsakim dnevom večji obseg osvobojenih krajev slovenske zemlje, kateri se pa pridružajo stotine novih bojovníkov iz mest in vasi.

Partizanska borba v Jugoslaviji

(Nadaljevanje iz 1. str.)

IZ MONTREALA

Upravi Edinosti: Priloženo vam pošiljam denarno nakaznico v znesku od \$22.00. Dva dolarja za mojo naročnino in 20 dolarjev za tiskovni sklad listu.

Pri bratu Antolin — smo imeli krstino zabavo, na srečo in zdravlje njegove novorojene hčerke. Poleg tega brat Antolin, dovolil je da spregovorim nekoliko besed vprid našega lista Edinost. Prav lepo so se izkazali vsi naši rojaki Prekomurci, med njimi Polde Zablac, še posebej. Vsak je v ta nemem daroval po en do-

lar, dočim je Polde priložil pet dolarjev, če tudi je njegov zaslužek bolj majhen. Namreč on sodi list iz rodoljubne zavesti, da nam je list kot je Edinost, zelo potreben v današnjem času. Iz izkušnje vemo, da ko smo združeni v mislih in dejanjih — smo močni in uspešni. Tudi stari pregovor pravi: "Sloga jači — nesloga tlači."

Iskreno zahvalo vsem darovalcem, posebno pa družini Antolin — naj bo zdrava in srečna družina in njihova novorojena hčerka.

Kličem vsem Slovensem

IZ WINDSORJA

Windsor — Pošiljam 8 letnih naročnin na Edinost, ter prilagam denarno nakaznico \$16.00. Upam, da jih bomo dobili s časoma več, ker je to vendar prvi slovenski list v Kanadi, kateri po svojih smernicah odgovarja vsem ljubiteljem svobode in napredka.

John Škof.

in Slovenkam — naprej složno in zedinjeno k boljšemu življenju in sreči. **I. Kavčič.**

Junaški Leningrad

Leningrad, bil je poln poletnega krika in šuma. Hladen veter, je vlekel čez reko Nevo, oblaki iznad nje, predstavljali so simbolično tišino. Tamvaji — napolnjeni s izletniti kakor navadno, vozili so jih iz mesta v podeželne enonadstropnice, na izprehod, ali pa le izven mesta na zvezi zrak.

Radijski zvočniki, izpremenili so v hipu scenerijo Leningrajskega življenja. Tramvaji so se zaustavili. Govoreči šum množice, je prenehal. Lice so se menjala, jezila od napetosti, proti pričakovane zahrbnosti, nemškega fašizma.

Vse je poslušalo govor Molotova. On je končal svoj govor, a Leningrajske ulice, izpremenile so se v grobno tišino. Narod je še nepremično stal in zrl proti radijskemu zvočniku. Čakal je. Vsak je pričakoval, da bo nekaj povedano, zavedajoč se končne novice. Da bo odslej, moral drugače misliti, žive-

ti, delati, ter tudi se ponastiti. Primoran zapustiti, mirododne misli in običaje.

Zvečer! Piskanje sirene, razlegalo se je daleč naokrog, opozarjajoč na zračni napad. Bitka na meji, bila je že v teku. Iz bojne črte med Finsko in Sovjetsko Zvezo, pripeljani so že prvi ranjenici. Prvi udarec sovražnika z bombami, padel je na Baltik. Sovražna letala, zadržavala so se v oddaljenosti mesta.

Zatem, nastopila je Leningrajska noč. Noč stalne opreznosti. Zaprav normalni del, Leningrajskega življenja. Noči sem 22 junija, Leningradčani privikrati, stopili so v bojne postojanke. Bilo je jasno, da Leningrad mora biti izpremenjen v trdnjavo. In bil je izpremenjen v trdnjavo.

Iz lepakov, katere so Nemci metali iz letal nad mestom, razvidno je bilo, da so mislili ne le na zelo poceni zmago, ampak tudi goj-

fijo. Zatem so prišle grožnje. Zagrozili so se: "Češ razrušili bomo vsa poslopja!" Poslužili so se laskavosti, kako bi predobili prebivalstvo. Sledile so grožnje, laskavost druga za drugo, dokler naposled niso videli zapustiti vsako zamisel napačati mesto z lepaki. Prepričali so se, da je izginila in umrla vsaka zamisel po ceni "zmagovitosti" oddelkov opojenih fašistov. Vedoč, da je Leningrad nastanjen z drugačnim narodom z dušom in telesom, na braniko svoje domovine, naprav zibelili svoje svobode.

Ta narod je dal tako silen odpor, da si nemški generalni štab, še dandanes razbija glav: Kako neki, ko smo vendar prišli na vrata Leningrada, ni smó ga mogli zavzeti ne z napadom iz zraka, ne z blokadom, še manj z nastopanjem v bojni črti. Leningrad je postal grob, na tisoče vojaštva, bojnih letal in vsakovrstnega fašističnega orožja. Od Parke v Pavlovsko ali pa železniškega mostu v Puškinem (bivša carska vas), Nemci so mogli le videti dimnike

Leningradskih tovarn. In to je vse kar so mogli najdalje uspeti. Pri stopnice za "banket" v hotelu Astoria, kateri so prej izdali, banket se ni mogel vršiti v Leningradu, ker je Leningrad s svojim sabljom udaril po sovražnih rokah, ki so ga hotelé zapositi.

Junaško ime je zaslužil Leningrad, že iz leta 1919. Prebivalci Leningrada, so odporni, odločni in junaske. Njihova odločnost v teko zimskih borb, prodrla je v svet, kakor oporna sila vlivajoč moč in up milijonom ljudskih množic. Vsak človek, žena in otrok, vstali so v obrambo mesta. Težkoče in izkušnje, so bile velike in različne. Zahtevalo se neprestano naprezanje, tako moralnih kakor fizičnih moči. Jaz bi rekel, da je moral Leningradčonov, postal klasičen primer za vse čase. Mesto Lenina, je zaslužilo vrednost svojega imena. Te zasluge su mu dale iz prošlosti odlikovanje rdečo zastavo, danes je zaslužil, da dobi ime: "JUNASKI LENINGRAD". Narod, kateri umira poleg mašine na delo

za front od bombe ali pa granate, kakor pa da odstopa pred sovražnikom — je narod nepremagljiv.

Nemški zahrbtnježi in zločinci, istresali so bombe iz bojnih letal, na Leningradске bolnišnice, šole, muzeje in stanovanja. Ubijali in vnesrečili z poškodbami starčke, žene in otroke. Z svojim blokadom, dosegli niso ničesar. Ali v vsaki Leningradski družini ob pomisli na strahote in žrtve, stisnjene so pesti v znak svoje borbenosti in vztrajnosti.

"Nikdar ne bomo oprostiti Nemcem. Nikdar nemo-remo oprostiti rušenju naših narodnih spomenikov, krasnih palač v Puškinu, Peterhovo, Gačunu in Pavlovsku. Ropanju in pustošenju zgodovinskih spomenov. Oni so razrušili spomenike in požgali pavilijone v Puškinovem parku; vničili so znameniti turski stolp, Kitajsko gledališče, pokrali številne portrete, slike in dragocenjone posodje; sežgali na tisoče najboljših in dragocenjenih knjig, vničili zbirko neprecenljivega porcolana. Bom bardirali so glasoviti obser-

vatorij Pulkovo, računajoč ustrašiti mirne astronome. Toda dosegli so nasproten rezultat. Profesor Ogorodnikov, ostavil je svoj razbit teleskop, prijel puško v roko in pridružil se je armadi. Tako so storili delavci iz porušenih poslopj, ter se pridružili partizanom.

Leningradski pisatelji, našli so svoja mesta pri topovih, a slikarji borili so se prsi v prsi s sovražnikom. Fašisti so računali, da se humanitarci nočejo boriti, ali so pozneje se prepričali pod težkimi udarci Leningradskih humanitarcev. Nacisti so sesuli mesto s ognjem granat, ali tudi otroci se niso preplašili njihovih granat. Nemci so metali vžigajoče bombe, ali so jih strahčili in invalidi, pridno gasili.

Od jezera Ilmen; od Kongisepe in Luga, pa do samega predmestja, Leningrad — je delal noč in dan, na utrjevanju obrambe. S puškami, krampom, lopatom, sekirami in sabljom, delali so ljudi, kateri so prej vojne vršili z vsem drugačno delo. Vse prebivalstvo je delalo. Mogli ste videti metalske de-

lavce in arhitekta, ladjegradilce, kiparje, tekstilne in hemijske delavce, pisatelje in strokovne delavce, šolske otroke in profesorje. Vsi so delali na utrdbi, noč in dan; solnce ali pa dež, ne odstopajoč tudi proti ognju sovražnih strojníc, topov in ne pred bombardiranjem iz zraka.

Mnogi od njih so padli in pokopani z vojaškimi ponosom, ali mesto je bilo utrjeno. Narod se je odmaknil, premočen do kosti, lačen, ampak veselega obraza. On je storil svoj del, za Leningrad.

Zatem so prišli dnevi, kadar se je moglo priti na front tramvajem. Vsaka hiša, vstanovila je svoj obrambeni oddelek, izkopala zavetje pred zračnim napadom, ter stražila noč in dan. Nikdor ni mogel priti v niti eno poslopje, da bi ne bil opažen. Tudi otroci so zalotili vohune in parašustiste. Leningrad, ni bil to, kar je bil Madrid. On ni imel pete kolone. A narod je bil združen, uverjen v svojo moč.

(dalje prihodnjič)

Še: Nikolaj Tihonov.

KAMPANJA JE USPELA STO ODPSTOTNO

MOUNTAIN PARK, ALBERTA

Uredništvo Edinosti: Mi korist, katera se izraža v progresivnem in pa protifašističnem tisku.

Bratske pozdrave vsem, listu Edinosti — pa želimo obilo uspeha.

**Matt Radencich
Geo. Gledich.**

FAŠIZEM JE TREBA ZATRETI

Kirkland Lake— Kod član Zveze Kanadskih Slovencev pred kratkim ustanovljena v Kirkland Lake, se tudi jaz usojam napisati dopis v našem listu "Edinost." Končno se je le zgodilo, da se naša mila slovenska beseda tiska, in da jo bere velik odstotek Slovencev od Atlantika do Pacifika, kar bo gotovo pomagalo k boljšemu spoznavanju, kooperaciji in vzajemnosti med nami samimi, kakor tudi naporu Združenih Narodov v gigantski borbi proti krvavemu fašizmu, ki ga je treba izbrisati z lica zemlje v prid splošnemu človeštvu in proti suženjstvu in nasilju, ki se sedaj tako bohotno širi po Evropi. Zato naj ne bo Slovenske naselbine, ne Slovenske hiše in ne Slovenca posameznika kateri, bi ne bil naročen na naš list "Edinost," ki nas bo bodril in vodil v teh nemirnih in usodeponih časih.

Delavske razmere so tukaj v zlateg revirju povoljne, kjer nikjer ne vidiš brezposlenega delavca, kot jih je bilo prej vedno dosti. Delavci se pa skoraj tudi kar trumoma selijo in sicer največ v Labrador in tudi v daljno Alasko, ker kakor se govori, se tam tudi več zasluži. Rudniki pa uposljuje vsakega ki vpraša za delo da je le zdrav in se le kolikaj čuti za rudarje. Čuje se že, da se bo delalo samo eno šifto in to menda zaradi pomanjkanja delavcev in materiala potrebnega pri proizvodnji zlata.

Vzajemna Podporna Zvezda "Bled" se tudi giblje prav živahno. Ravnokar ima razpisano šest mesečno kampanjo za ustanovljanje odsekov in pridobivanje novih članov, ki se bo menda končala koncem tega meseca, z otvoritvijo druge redne konvencije tukaj v Kirkland Lake. Želeti je da vsak Slovenec in Slovenka, kakor tudi mladina pristopi v njene vrste.

**Sobratske pozdrave
Joe Francelj**

UDARNIK V KAMPANJI JE VANCOUVER PRVI, TIMMINS DRUGI IN PORT ARTHUR TRETJI. OD POSAMEZNIKOV JE PRVI JOHN POPOVIČ, DRUGA VERA MAROHNIC IN TRETJA MERY ANZIN

Tretji izkaz kampanje in sicer zaključni je: 516 naročnin, vključujoč pol letne za letne, ter \$1.749.10 v fond. Kvota, ki smo jo določili ob pričetku 500 naročnin in pa \$1000.00 za tiskovni sklad lista, je izpolnjena preko sto odstotkov, posebno smo v fondu prekoračili nad 150 odstotkov, tudi v naročninah 100.21. odstotkov.

Dokler so vse naselbine vrstle ena za drugo od samega pričetka kampanje, so v tretjem izkazu se priključile nove in to, Bourlamaque, Malartic, Val Dor, Montreal in Windsor. Te naselbine so kakor rezerva udarile ob sklepu kampanje in z tem pospešile posebno izkaz v naročninah, da smo prekoračili kvoto. Upati je, da bodo v tekočih mesecih podvzeli vse vred z drugimi naselbinami, da dosežejo za dostno število naročnin za zničano poštnino. Namreč ob tem času nam še manjka 60 naročnin, da bi nadomestili naročnine iz Toronta in iz Združenih držav, katere ne pridejo v poštev pri registraciji za znižano poštnino.

Vsled tega je Uprava lista razdelila kot sugestijo tozadevno število naročnin za naselbine kot sledi: Vancouver 3, Timmins 3, Port Arthur 2, Sudbury 8, Bourlamaque in okolica 5, Noranda 2, Montreal 8, Windsor 3, Toronto 3, Mountain Park 2, in Malartic 2, razno 4. Vse to skupaj iznaša 60 naročnin. To je naše priporočilo rojakom in rojakinjam v naselbinah, da sami po svojih zmožnosti si določijo še nadaljno zbiranje naročnikov, če tudi je kampanja zaključena, kako bi vred z tem tudi imeli priložnost kot predprilovo za tednik, tudi v drugih ozirih.

Kratek pregled kampanje nam priča, ogromno požrtvovalnost posameznikov v naselbinah, zatem pa skupno raznih prireditvah in zabavah. Tem posameznikom in tudi naselbinam, vsplonem vsem, ki so z svojim delom in požrtvovalnostjo pomagali k tako vzlednemu uspehu kampanje Edinosti — izrekamo naše iskrene čestitke. Te čestitke naj bodo nam vsem skupaj v mislih in dejajnih sedaj ko imamo svoj list, da bomo toliko bolj pospešili svoj aktivnost v vseh ozirih borbe proti fašizmu. Z tem bomo storili lesovo narodno in tudi delavsko dolž-

nost, da se svet reši suženjstva in trpljenja.

Poleg Slovencev in Slovenk v kampanji se vrstijo naselbine, kjer ni Slovencev med njimi. To so naselbine, kjer so večinoma Hrvati in Srbi. Iz bratske in rodoljubne sočutnosti, so tudi oni prispevali denarno pomoč, kako bi se Edinost, postavilo na trdno podlago glede finančnih sredstev. Medtem so se nekateri iz take sočutnosti tudi oni naročili na list. Z eno besedo so se izkazali, kot so vedno bili naklonjeni dobri stvari posebno v narodnih in delavskih interesih, ravno tako v kampanji lista Edinosti. Tem potom izrekamo našo bratsko zahvalo odsekom Hrvatske in Srbske Zveze, kakor tudi vsem posameznikom, ter jim obljublamo, da bomo vedno in vsepovod na straži za dobre bratske odnose, posebno pa borbi proti fašizmu, za osvobodjenje našeg in drugih narodov. Da nam bo njihov bratski izkaz vedno tesno pri srcu, kot najlepši del vzajemnosti izmed Slovencev, Hrvatskih in Srbskih izseljencev v bodoče.

Torej ob sklepu naše kampanje dragi rojaki in rojakinje širom Kanade!

TRETJI IZKAZ KAMPANJE

Mesto:	Naročnin:	Fond:
Vancouver	119	\$384.00
Timmins	119	264.95
Port Arthur	76	345.25
Sudbury	45	170.00
Kirkland Lake	36	40.30
Toronto	49	2.00
Mountain Park	9	132.35
Bourlamaque, Que.	29	
Geraldton	1	42.79
Noranda	15	
Wells, B. C.	5	14.00
Montreal	1	20.00
Windsor	10	
Welland Zveza Kan.		
Hrvatov in Srbov		125.00
Thorold Zveza K. H.		59.46
Niagara Falls ZKH		56.00
Hamilton ZKH		50.00
Ličani iz Windsorja		23.00
Ukrainian Life		5.00
Ludove Zvesti		5.00
San Francisco		10.00
Razno	2	
Skupaj:	516	\$1.749.10

Izkaz posameznikov

John Popovič, Vancouver	82
Vera Marohnič, Port Arthur	58
Mary Anzin, Toronto	49
L. Kusel, Vancouver	37
L. Zdravje, Kirkland Lake	34
J. Kosmr, Sudbury	31
M. Ferderber, Bourlamaque	28
M. Slak, Timmins	20
Z. Rogina, S. Porcupine	17
Vera šuštar, Timmins	17
J. Češič, Noranda	15
S. Mihelič, Timmin	10
A. Starič, Timmins	10
J. Nagode, Sudbury	10
M. Radencič, Mountain Park	9
John škof, Windsor	8
Tončka Vidmar, S. Porcupine	7
Martha Plut, Timmins	7
M. Smrke, Timmins	5
R. Župančič, Timmins	5
T. Kangrga, Wells, B. C.	5
K. Intihar, Timmins	5
L. Troha, Port Arthur	4
I. Župančič, Timmins	4
I. Župančič, Timmins	3
Louis Ruperič, Sudbury	3
P. Rajakovič, Timmins	3
F. Poje, Port Arthur	3
F. Maurin, Timmins	2
M. Bajuk, Timmins	2
Milan Smrke, Timmins	2
K. Briški, Timmins	2
L. Troha, Port Arthur	2
Josip Drašler, Geraldton	1
L. Levstek, Port Arthur	1
J. Dejak, Malartic	1
L. Ostronič, Windsor	1
K. Crnek, Windsor	1
Louis Smrke, Timmins	1
Geo. Mihelič, Bourlamaque	1
I. Kavčič, Montreal	1

POD ZASTAVO SVOBODE

Naprej — pod zastavo svobode; vas kliče bratje bojni glas. Zdaj je čas — dan rešitve; od ust do ust razlega se, In svoboda kliče nas.

Na planino in v goro, z puško, bombo in z mačem. V zasedo proti sovrago, človeškega rodu.

Dosti bilo je trpljenja, potoki solza in krvi. Zdaj je dan bratje — in čas je sveti.

Fašizmu smrt in ga zatreti, naj go geslo, naši osveti!

Dol barbarstvo in trinog, da vstane nova doba sveta. Naj živa srečo in pravico, človek in človeški rod.

Zastava naša, To je bojni zvon. Naj odmeva črez Evropo, od Urala in Triglava; za slobodo in za dom.

Nikdar ne bomo je izdali, zvesto prisegli smo za njo. Živeti ali pa umreti; je čast svobodi in našemu rodu.

M.

VAŽNA VLOGA ŽENA V VOJNI INDUSTRIJI

Ottawa. — Državni odbor za vzajemnost kanadskih državljanov, poslal je na Uredništva sledeče pismo s priporočilom, da ga priobčimo. Pismo je važno, ker je skoraj v celoti posvečeno važnosti žena v vojni industriji, tembolj ako računamo na mobilizacijo moških za vojaško službo.

V prevodu glavnejše se glasi: "Dokler Kanada pomožuje svoj napor v zadevah vojnih izdelkov, tudi vojaške sile, ni samo njen sin vpolen, ampak tudi njena hči. Ta pregled dobimo iz tega, ker v vojni industriji je ob tem času vpolenih 120.000 žena, poleg tega da so še razna druga opravila v vojnih zadevah, ki jih opravljajo ženske, zlasti pa one, katere so v vojaški obleki.

Ako hočete videti dejansko demokracijo, tedaj stopite v tovarno, kjer ženske izdelujejo bojno orožje za vničenje Hitlerja. Našli boste vpolene žene in dekleta od osnovne ljudske šole, vse do Univerze, ter iz bo-

gatih in revnih družin. Poleg tega pa so mnoga njihova imena, ki pričajo na priselitev iz raznih držav Evrope, ki sega nazaj v pradedovino od 300 let, mnoga pa od zadnjih 25 let. One opravljajo posel, kjer se izdelujejo bombniki, topi, tanki, puška, krogla, granata, šrapnel, obleka itd.

Na delu pri stroju, boste videli, kadar zalaga zadnjo smrtonostno oprogro na granato deklet Ukrajinske narodnosti, ali pa Poljske, Kanadčanke in drugih. Posebno na dan plače, se vrstijo ta imena, kakor da bi bila to "League of Nations". Vse to nam daje zaupanje, da bodo naše kanadske tovarne obratovale s polno paro in da bi ne smel biti primanjkljaj sposobne moči v raznem tehtničnem poklicu, če tudi bo ogromno število moških v vojaški službi. To pomeni obenem, da kanadske žene in deklet smatrajo to vojno, tudi žensko vojno proti fašizmu.

GLAS IZ BOURLAMAQUE, QUE.

Bourlamaque. — Ogladam se če tudi pozno, vendar z dobrim namenom k skupnemu napredku Slovencev v Kanadi. Priloženo vam pošiljam poštno nakaznico v znesku \$55.75 za 29 naročnin.

Vzrok, da se nismo do sedaj oglašili, bil je ta, da smo zaposleni. Eni so na eni šihiti, drugi zopet na drugi tako, da vmes naš stik je dosti omejen. V nedeljo pa vsak rad izide malo na razvedrilo in se tako odmika dan za dnevom. Nismo pa vkljub temu pozabili na našo dolžnost, ki smo je čutili že od samega pričetka, da moramo nekaj storiti za vprid listu Edinost. Tako smo poleg delovnih ovir, le nekaj stotri v naročninah in pa denarnem fondu.

Toda z tem naše delovanje ne bo prenehalo. Mi bomo ob priložnosti se še oglašili napram listu, ker nam je ta potreben. In predvsem v današnjem času, kadar človek ugiblje na vse načine v enem ali pa drugem vprašanju za pojasnitev dogodkov v svetu, ter tudi na našem domu.

M. Ferderber.

LISTU "EDINOSTI"

Thorold. — V prilogo vam pošiljam M. O. v znesku \$19.81, kar z odbitkom za poštnino iznaša \$20.00. Prej poslali smo \$39.46, kar skupaj iznaša \$59.46.

Z tem smo izpolnili našo kvoto, kot smo bili določili \$50.00 od Odseka Zveze Kanadskih Hrvatov v tem mestu.

Imena darovalcev so: Po 2 dol.: Nike žalec. Po 1 dol.: Steve Kiroff, S. Stoyanov, Casy Corner, P. Uzelac. Po 50 centov: J. Češič, Z. Polič, Martin Hotel, C. Spancheff, P. Kiroff, C. Vidas, J. Stoyanof, J. Ružič, T. Baker, Nerazumljivo, M. Lovreta, M. Jergovič, L. Blaženčič, Thorold Bakery, P. Chorich, Rose Chandler, Nerazumljivo, M. Petrič, D. Stojanoff, S. Grgurich, J. Ružič, A. Kanjer. Po 25 centov: A. Koleshko, Nerazumljivo, N. Michow, S. Ljubanovič, J. Stoyanoff.

V ta namen je Andrew Kanjer spregovoril nekoliko besed v imenu Odseka Z. K. Hrv. in Slnv., na kar so darovatelji kakor je omenjeno zbrali skupno vsoto od 20 dolarjev. V imenu Zveze najlepša hvala vsem darovalcem, ter obilo uspeha Edinosti. J. Ružič.

ŽALOSTNA VEST

Toronto — Dne 10 avgusta v General Hospital, je tukaj imrl rojak Nick Moravec. Pokojnik je rojen leta 1895 v Vasi Zilje, občina Vinica, Okraj Črnomelj v Belikrajini. V Kanadi se je nahajal precej let, ter je delal največ po rudnikih v severnem Ontariju, kjer je zaprav zbolel in se na to podal v bolnišnico v Toronto. Umrl je vsled raka.

Pogreb se je vršil po cerkvenih obredih dne 11 avgusta in je pokopan na Mont Hope pokopališču. Pogreba se je vdeležilo lepo število rojakov in rojakin. Nagrobni govor je imel brat Frank Ugrin, tajnik društva H. B. Z., katerega je pokojnik bil član.

V starem kraju zapušča soprogo in tri otroke. Tem potom izrekamo naše sožalje družini, prijateljem in znancem. Tebi pa dragi rojak, naj bo lahka kanadska gruda.

VAŽNO ZA TORONTO IN OKOLICO

Nednarodni delavski odbor, priredi veliki piknik dne 30 avgusta pri Westonu v West Palm Park.

Vsled tega prosimo vsa društva, organizacije in Zveze, da za ta dan ne prirejajo svoje piknike ali pa druge priredbe, ker je namen tega dneva zelo pomemben. Namreč na pikniko bodo govorili glasoviti govorniki za takojšnje ustanovitev druge fronte.

Pridite prebivalci Toronta in okolice, v čimvečjem številu, brez izjeme na narodnost ali pa drugo pripadnost.

Mednarodni delavski odbor.

Narodi Jugoslavije težko pričakujejo druge fronte.